

mallorca socialista

Nº. 16 - SEPTEMBRE 1.979 - Edita: PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA - Preu: 25 - ptes.

Tractors
a la carretera:

**Els
pagesos
mallorquins
apallissats**

(Pàg. 5)

EL MARE NOSTRUM

**El
Mediterrani
entre la
"neutralitat"**

i l'OTAN

per: Oscar Cano
(Pàg. 8)

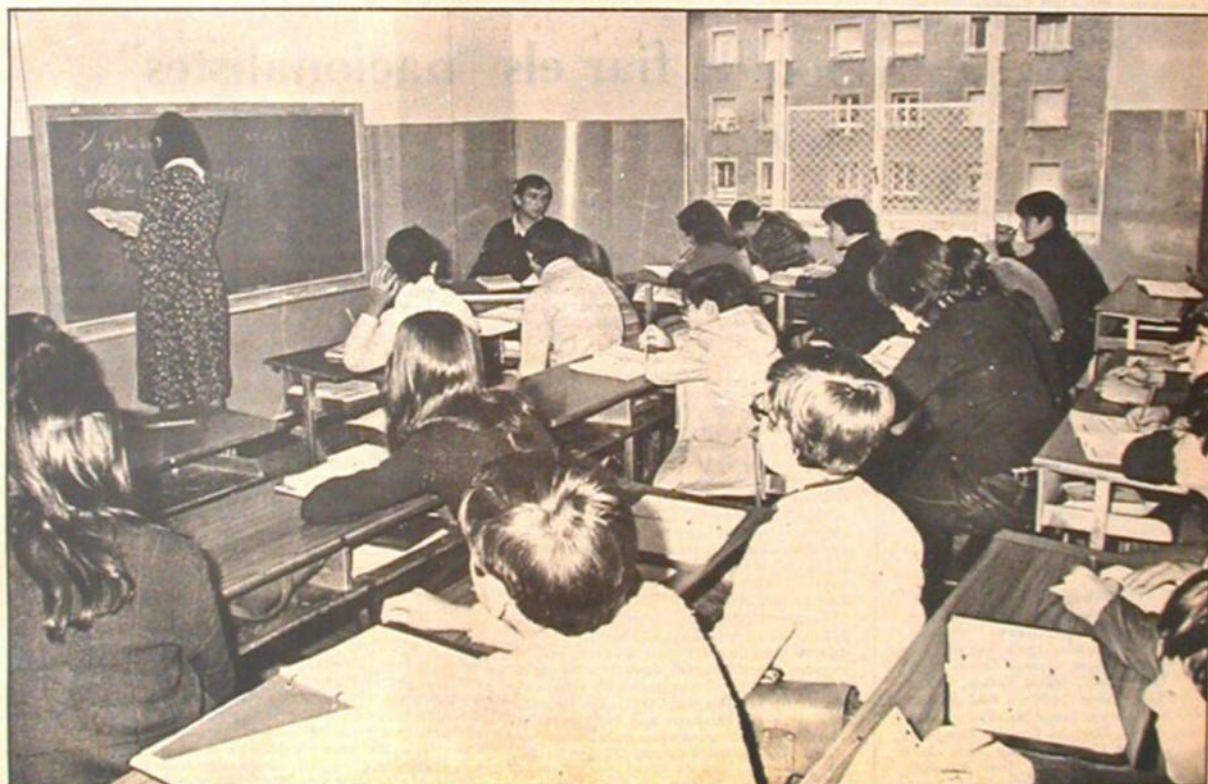
**"La nova
moral o el
masclisme
d'avantguarda"**

per Laura Freixas

(Pàg. 6)

Decret de bilingüisme, transferències preautònòmiques, escolarització

Manca de responsabilitat del govern d'UCD

Al número 6 de "MALLORCA SOCIALISTA" del mes de setembre de 1.978, aixecàvem la nostra veu de protesta per les diferents irregularitats entorn a l'ensenyament a Mallorca. Avui, el cap d'un any, no ens queda més remei que tornar a denunciar enèrgics, tots aquests problemes escolars, especialment els que fan referència a la manca d'escolarització de molts de

milers de nins i nines mallorquines, el trasllat forçós i la manca de feina de molts de mestres mallorquins, les condicions higièniques de molts de centres, la tergiversació de la nostra cultura, un decret de bilingüisme que a més de tenir poc sabor no arriba a aprovar-se, en fi la manca de responsabilitat del govern d'UCD.

(Editorial pàg. 3)

Són de fiar els "nacionalistes" dels partits estatals?

per Daniel Bastida

(Pag. 2)

El camí cap a un futur

per Llorenç Capellà

(Pàg. 2)

Sobre les vies cap a l'estatut d'autonomia

Bartomeu Colom

(Pàg. 3)

Píndoles

*A l'ajuntament de Capdepera, tot anunciant les festes del poble, s'han editat uns fullets en quatre llengües imperials: Castellà, Anglès, Alemany i Francès. S'oblidaren de la llengua del poble.

*A Campos, i seguint amb les festes patronals, els carrers s'han vist bellament ornamentats amb banderes de dues, tres i quatre barres vermelles damunt fons groc. A la revetlla s'hauria pogut donar un premi especial al regidor que havia decidit que la bandera mallorquina es trosejés eliminant una barra per a que n'hi cabessin més als amples carrers de la ciutat de les tàperes.

*Les darreres mesures preses per l'Ajuntament de Ciutat respecte a la circulació de vehicles per la part antiga, sembla que no han caigut massa bé entre determinats sectors. A un comerç, molt cèntric, una senyora exclamava amb molt d'èmfasi: "No sé per què hi han hagut de posar una dona a s'Ajuntament".

Sandino

El camí cap a un futur

Sovint he escrit, i ho repetesc, que uns dels problemes més greus que afecten el PSM, és la necessitat de comptar amb un espai ideològic ben definit. Naturalment, quan ho escric, no em refereixo a la plasmació sobre el paper d'unes intencionalitats polítiques determinades, sinó al ressò que aquestes intencionalitats tenen entre el poble i a les possibilitats de traduir-les en realitzacions positives. Els voluntarismes foren indispensables per tal de mantenir viva la flama de la resistència el temps de la Dictadura, però, tot i que ho segueixen essent necessaris, no basten per enllestir una política creativa i expansiva. Es necessita una bona dosi de clarificació ideològica per fer formar una base esquerrana i popular que, actualment, manca redescobrir a Mallorca i a Les Illes. Beneficiari-se de la política de rebuig que genera l'actuació d'altres partits entre l'electorat, pot suposar un meravellós obsequi electoral, però corr el risc d'esclatar i no deixar petjada com si fos una bombolla de sabó. L'esquerra nacionalista té dret i necessitat de fonamentar el seu creixement des de la coherència ideològica. Aquest, precisament, és un dels punts més febles que afecten tant a la dreta com a l'esquerra del nostre espectre polític. Les Illes tenen una bona part del seu vot inde-

efs, perillosament indecis, prova palesa de la indefinició que també presideix la seva estructura social. Mallorca, sobretot, que és l'illa amb major nombre d'habitants, és una guitarra amb les cordes totalment desafinades. No ha recíbit cap intent - cas que s'hagi intentat alguna vegada - d'enllestir una política globalitzadora que permeti reunir sota les mateixes sigles l'obrer industrial i el camperol. Les influències que exerceixen els diferents partits d'esquerra, són sectorial i difícilment ampliables. No cal dir quin és el partit que exerceix la seva influència sobre els obrers immigrants. Ni quin sobre un obrerisme, amb el roig una mica destenyit, tocat per inquietuds humanistes. Ni quin sobre els camperols i els intel·lectuals. Potser ens estigui fent falta la creació d'un sindicat nacional, però l'estructura social d'esquerres i nacionalista, possiblement encara sigui feble, per poder garantir el seu bon funcionament. És, de tota manera, una possibilitat a ténir en compte per a un futur, més o manco llunyà, segons la capacitat de coherència i d'influència que sigui capaç d'assolir i transmetre aquest PSM, a mig camí entre un passat i encomiable voluntarisme i un futur de creativitat. Cal construir. Encàixar totes les peces del trencaclosques social, sempre que el partit tenguí - cosa

que no pretenc posar en dubte - clarament definit a quines peces es pretén servir. Des de l'esquerra, no es pot descuidar la guàrdia en tres mons, especialment vitals, com són el sindical, el camperol i el que envolta tota la problemàtica de l'immigrant. Al PSM, de tota manera, l'afecta un altre punt, especialment sensible, però que ha de tenir qualque solució vàlida. Em refereixo al punt de la unitat territorial de les Illes Balears i Pitiüses. Els nacionalistes saben clarament que les illes han de gaudir d'un autogovern propi, car les necessitats d'unes i les altres són diferents. A més hem de repetir que parlar d'unitat no equival a parlar d'opressió, sinó d'enfortiment dels anhels particulars de cadascuna per mitjà de l'esforç comú. A vegades, les suspensions i els recels, en lloc de ser demostratius d'un amor gairebé vesànic cap a la pròpia terra, contribueixen a enfeblir l'avanç cap al socialisme i l'alliberament nacional. La unitat territorial, doncs, és indispensable. I la clarificació ideològica, ho és tant o més. Tant a una com a l'altra possibilitat, prest o tard les haurà de sospesar el PSM, si pretén estructurar una opció política vàlida per al present i amb perspectives de futur.

Llorenç Capella

Són de fiar els "nacionalistes" dels partits estatals?

De fa temps hi ha a l'ambient una qüestió que no és escocesa directament. La qüestió és què fan de profit, per a la nostra comunitat nacional, els nacionalistes enquadrats dins organitzacions o partits d'àmbit estatal? La qüestió és important en general, i més ara quan des d'una òptica socialista ens trobem que tant el PSC (C) com el PSPV s'han "dissolt" dins el PSOE, i aquest partit és "vesteix" de nacionalista a les Illes amb la clara intenció de barrar el pas als partits que encara són, i seran, independents: els PSM. Per a la qüestió hi ha dues respostes directes. La resposta "pragmàtica" argumenta que rera 40 anys de genocidi sistemàtic és difícil construir partits nacionals de masses, i per tant més val "infiltrar-se" dins els partits estatals per aconseguir coses per a la nostra terra. La resposta "radical" raona que qui fa això no és nacionalista, perquè nacionalisme és "volar la unitat i la independència de la pròpia nació" (Fabra dixit). Si bé no són nacionalistes, sensu stricto, si podem acceptar que són catalanistes, valencianistes, mallorquins, etc. (consultau el Fabra), i com a tals els hem de reconèixer un cert grau, de vegades superlatiu, de "devoció a les característiques i interessos nacionals catalans", valencians, mallorquins, etc. Ara bé, allò que de veres em preocupa és el canvi de conviccions que experimenten aquests "nacionalistes" després de dur un temps dins les organitzacions de nivell estatal. Prenem l'exemple de la llengua, principal bastió de la nostra nacionalitat. Abans de llur ingrés o "fusió" dins els partits estatals eren "santament intolerants" amb qualsevol rebaixa dels drets de la nostra llengua. Després comencen a sorgir els emperors i les "matissacions rebaixadores" predicades pels abans "santament intolerants". L'amable lector deu tenir present més d'un cas concret. Què ha passat?

Vaig consultar aquest fenomen amb un amic meu, bon estudiós de la psicologia, i em contestà que era un cas ben bo d'explicar. Aprofità per a dir-me que si bé els d'esquerres sabem molta economia i història no sabem gens de psicologia científica, i em recomanà uns experiments sobre el consens d'un grup fets pel psicòleg social Solomon E. Asch. Perquè el lector pugui assimilar aquests experiments remarcareu uns suposicions de partida. Per a un nacionalista el català i el castellà són percebuts com iguals, de tal manera que els drets que pugui tenir el castellà a Castella han d'ésser els mateixos que ha de tenir la nostra llen-

gua a les nostres illes. Per contra, per a una mentalitat "estatalista" aquestes dues llengües són percebudes com desiguals, essent el castellà superior o més "llarg". Els experiments d'Asch responen a la qüestió: què passa quan un hom és en minoria dins un grup? És a dir, com reaccionarien els nacionalistes, òbviament en minoria, dins un partit estatal? El dispositiu experimental d'Asch era ben senzill: presentava, a un grup de persones, dues línies de diferent longitud i demanava als membres del grup que diguessin quina era més llarga. De fet tot el grup, fora d'un únic individu, estava confabulat amb l'experimentador per a dir, contra tota evidència, el contrari del que observaven. L'individu ingenu, que responia segons allò que veia, era el subjecte de la prova. Els resultats són escruïdors, i més si pensam que percebem com a iguals dues línies és molt més fàcil que percebem iguals dues llengües.

Els resultats experimentals mostren ben clarament que el subjecte en minoria tendeix a doblegar-se als "errors", intencionats, de la majoria del grup. Només el 19 per 100 dels subjectes en minoria mantingueren les seves opinions, vertaderes, enfront de tot el grup. La resta de "minoritaris" se sotmetieren, en major o menor grau, a la pressió del grup. En doblegar-se a l'opinió majoritària, els minoritaris deien coses que probablement l'amable lector reconèixerà: "Es curiós que cedessi encara que sapia que allà hi ha una pressió"; "Sentia que m'era indispensable respondre correctament (juntament amb la majoria), però per escrupols no podia respondre com ells"; "No volia apartar-me del grup, no desitjava semblar un benic"; "Em vaig reprochar per no tenir força en les meves conviccions. Tenia un sentiment de culpabilitat i de ràbia contra mi mateix per no haver actuat totalment en consciència". Asch conclou que és més fort el desig de continuar dins un grup que les pròpies conviccions. Així el subjecte en minoria al començ nega fins i tot la discrepància de parers, després l'accepta i l'intenta explicar d'una manera no gens convincent, fins i tot per a ell. Després localitza el conflicte en ell mateix, és a dir, té una mala disposició per a reconèixer que la majoria va errada, i finalment dubta d'ell mateix: "Em sembla que tenc raó, però el cor em diu que estic errat, perquè dubt que tanta gent pugui anar errada i només jo tenir raó". Sovint els subjectes en minoria arribaren a la decisió que no havien d'ex-

pressar la seva opinió per tal de no "interferir" el funcionament del grup.

Asch també féu l'experiment contrari. En aquest cas el subjecte que fa els errors intencionats és el confabulat amb l'experimentador, mentre que la resta del grup respon ingenuament la veritat. Si qualque nacionalista enquadrat dins un partit estatal ha tenguut la paciència de llegir-me fins ací de segur que recordarà més d'un mal moment: "Al començament reberen amb incredulitat les estimacions del dissident. A les proves posteriors hi hagué somriures i comentaris improvisats. Com més anava l'experiment, el grup fou presa d'un riure contagiós i de vegades incontrolable", segons paraules d'Asch. Els de la majoria confessaren: "Em vaig sentir molt sorprès en sentir que una persona dissident en una cosa que jo creia un fet indiscutible. Em semblava que la persona intentava fer una broma estúpida, cosa que em va molestar. Després vaig experimentar un despreci compassiu". I un altre: "Les diferències de grossària eren evidents i el desacord de vegades pareixia no gens ètic i d'altres causat per una anormalitat en la percepció. Aquests desacords no afectaren el meu judici de cap manera. Em sentia molest pel constant desacord amb el meu judici".

Quines conclusions pràctiques en podem treure? A nivell individual recomanar als nacionalistes que no ingressin dins partits on seran en minoria, és a dir els estatals, si no volen trair-se a ells mateixos. Però a nivell col·lectiu la conclusió és molt més important: No hem de fer cas de les justificacions rebaixadores dels nostres drets nacionals provinents de "nacionalistes" enquadrats dins partits estatals. La raó és clara. Si han canviat de parer és a causa d'una sèrie de lleis inexorables que conformen l'estructura d'un grup i no de raons "objectives", que són les que ells addueixen. Seria més honorat, més científic i vertader, que ens diguessin que han canviat d'opinió per causes grupals. Però aquesta gent no sap psicologia però sí economia i matèries afins, i justifiquen el seu canvi amb argumentacions tretes d'aquests camps. Imaginem una pedra que deixam caure des d'una altura. Caurà per l'inexorable força de la gravetat, però, ¿per ventura ens creuríem la seva explicació que cau perquè estima molt sa mare Terra?

Daniel Bastida

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca.

Responsable:
Rafel Oliver Figueras

Consell de Redacció:
Antoni i Alomar
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Responsable administració:
Conxa Forteza

Col·laboradors:
Joan Adrover, Miquel Adrover, Victor Alomar, Jaume Armengol, Daniel Bastida, Josep Bernad, Margalida Bujosa, Llorenç Capella, Margalida Capella, Joan Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera i Pou, Assumpció Cortés, Joana Ma. Fiol, Climent Garau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep Maria Llompard, Isidor Mari, Joan Mesquida, Santiago Miró, Llorenç Mora, Jaume Morey, Andreu Murillo, Andreu Oliver, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Pomar, Damià Ferrà - Ponç, Pere Sampedo, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Lluís Garcia Sevilla
Corresponsal del País Valencià:
Joan Carlos Salvà
Fotografies:
Pere Escalce

Edita:
Partit Socialista de Mallorca
Redacció i administració:
Carrer Temple, 7, Ciutat de Mallorca.

Tel. 22-14-14 - 221626
Imprimeix:
Editorial Balear S.A.
Dipòsit Legal: PM 511-77

Editorial

La manca de responsabilitat del govern d'UCD

Quan s'ha de començar el nou curs escolar, una vegada més, el problema de l'escola preocupa a tota la població. Sembla com si aquells llargs anys de la dictadura que restaven tota participació a pares, professionals i estudiants, a l'hora de planificar l'educació, continuassin. La protecció de l'escola privada, mantenint i augmentant les subvencions segons els casos, també continua. Davant el curs que comença el 15 de setembre, el Govern no només no ha acceptat augmentar el nombre necessari de mestres per a una correcta escolarització, sinó que a més ha reduït el nombre de mestres que l'any

passat ensenyaven a l'escola estatal. Ens trobem, per tant, amb que els perjudicats són les classes populars que no poden, en la seva majoria, o no tenen perquè voler dur els seus fills a l'escola privada; a més hi haurà més de 3.000 nins no escolaritzats (dades referides només a Ciutat de Mallorca), continuant com sempre la mala escolarització pel fet d'haver-hi més de 30 nins per aula, per la manca de condicions sanitàries i de mobiliari en molts de casos, etc. A

més de la reducció del nombre de mestres hi ha que denunciaria una altra reducció també important, que és la del pressupost del transport escolar.

El P.S.M. veu amb molta preocupació com, de cada vegada més, aquell objectiu d'escola pública (l'escola estatal actual poca cosa té a veure amb aquest objectiu), gratuïta, al servei de les classes populars, democràtica i arrelada a la nostra realitat nacional, segueix estant allunyat, malgrat l'etapa democràtica que estam vivint. Creim que és hora, i a més és el moment oportú, de mobilitzar-nos per aquest objectiu. N'hi ha que són d'absoluta urgència, i altres d'una perspectiva un poc més llunyana, però tota la reivindicació de l'ensenyament i la cultura s'ha de fer d'una manera conjunta, ja que és la base de tota societat democràtica. Per això hem d'exigir, en primer lloc, responsabilitats als que comanden. En aquest sentit el govern d'UCD de Madrid i les institucions preautonòmiques també dirigides per l'UCD, tenen la màxima responsabilitat ja que tenen capacitat de decisió. En segon lloc

els ajuntaments, com a primer nucli de representació, del poble, poden mobilitzar-se i exigir una correcta planificació de l'escola. També les associacions de pares, les centrals sindicals, els partits polítics, associacions de veïns... s'han de mobilitzar per a que el govern actuï amb responsabilitat. Des d'aquest editorial el P.S.M. fa una crida a la responsabilitat i urgència d'aquesta mobilització i, per això, ens hem dirigit a les autoritats competents.

La manca de responsabilitat del govern d'UCD també s'ha manifestat en un punt de força importància per a l'ensenyament i la cultura a Mallorca: el decret de bilingüisme. Un decret que el P.S.M. ja ha analitzat en altres ocasions, situant els avantatges i inconvenients, i que el govern d'UCD des de Madrid va endarrerint posant en perill la seva utilització per al proper i ja imminent curs escolar. Des de Madrid s'ha posat una nova trava més a l'autonomia i a la cultura, perquè seguim travellant amb la lenta burocràcia centralista, inoperant pel que fa referència a les competències autonòmiques.

Aquest mateix problema es planteja en el terreny de l'Estatut d'Autonomia que podria esser el començament de solució de molts de problemes que ens afecten per culpa del centralisme. No podem, en aquests moments, admetre que s'endarrerixi tant el procés autonòmic, sobre tot tenint en compte els problemes urgents i que, a més, gairebé totes les forces progressistes tenen alternatives per anar intentant resoldre les qüestions que ens afecten. Pel que ens respecte a nosaltres, nacionalistes i socialistes, una vegada més amb tota responsabilitat hem treballat i seguim treballant cercant alternatives per anar avançant cap al benestar i la justícia del nostre poble. El nostre projecte d'Estatut d'Autonomia, una eina de treball per fer avançar el procés autonòmic, està acabat i en aquests moments està en debat intern del partit. Dins el mes de setembre el presentarem als organismes preautonòmics, mitjans de comunicació social i a les forces polítiques, sindicals, socials i culturals. En definitiva volem que el protagonista del fet autonòmic sigui el poble.

Sobre les vies cap a l'estatut d'autonomia

En primer lloc crec que seria benllocat deslindar els aspectes polítics dels tècnics quan abordem aquesta qüestió. Políticament està ben clar que a les illes pareix que li ha de convenir l'Estatut més ampli. Que un poble que aspira a l'autogovern ha d'anar al màxim, quant a poders. Tots els pobles amb capacitat d'autogovern solen fer un avantprojecte d'estatut que després es retalla per l'Estat i no viceversa, podent elegir entre les dues opcions, escollir un estatut de menys poders (1). En principi també hem de pensar que cada poble té capacitat d'autogovernar-se. Si aspiram col·lectivament a l'autogovern hauríem idó d'accedir a la via del 151.

També és veritat que si miram a la contrapart, l'Estat, pareix que a ell li interessa ralentitzar la via de les autonomies una vegada solucionats els problemes bàsic i català per intentar aconseguir un precari equilibri i ordre administratiu. Des de Madrid al cas administratiu és d'allò més gros: reestructuracions dels ministeris polítics de l'antic règim (competències i mada personal). Moviment, Sindicats, creació de nous ministeris, reestructuracions ministerials periòdiques, amb canvis de titulars (2) i de llocs de les noves oficines, transferències als ens preautonòmics etc. Pense a vegades que algunes competències estan en l'aire i ja no responen a cap línia fixa. Crec que per descentralitzar se necessita un estat fort al qual se li pugui demanar competències si l'Estat cau tot l'invent de la democràcia i les autonomies perilla. Curiosament professors de dret administratiu reunits a les illes Canàries comentaven no fa molt de temps, com des de fora, al procés de descentralització és molt ràpid, i explicaven aquells homes que per desfer l'Estat se necessita una generació. Això és una llegenda, i pensam que per centralitzar això que tenim ara s'han tancat espes.

La discussió sobre les vies cap a l'autonomia s'han prioritzat en dues: art. 151 o art. 143-148, perquè són les que més clarament tipifiquen la constitució però n'hi ha d'altres com per exemple la del 143-148 incrementada per les transferències que preveu l'article 150, si bé aquesta darrera via té l'inconvenient que les competències se donaran o no a l'Estat si plau. Tampoc s'ha estudiat en profunditat si iniciar l'autogovern per la via del 143-148 una comunitat pot passar a la via del 151 abans de que passin els cinc anys (3). A pesar de que

la contestació és arriscada ens incinam a pensar que no serà possible.

Fets tots aquests prolegòmens podríem començar a analitzar els pros i contres tècnics de una altra opció.

A) Opció de l'article 151
Avantatges
1) Atorga una autonomia més profunda.

No és que creguem que l'article 151 doni a les comunitats uns competències que qualitativament són distintes que les que preveu l'article 148, no, ambdues són competències polítiques que atorguen capacitat de legialar a la Comunitat que les rep. No hi ha idó competències administratives, art. 148, enfront de les polítiques, via del 151, ambdues són polítiques i amb això hi ha qualsevol unanimitat doctrinal i és probable que el govern interpreti això mateix fins i tot per conveniència, així potencia la via 143-148. La diferència consisteix en un problema de quantitat de les competències, per la via del 151 se n'obtiniran més. Hi ha també una altra diferència, la via del 151 permet un organigrama institucional més complet per a la comunitat, basta cotejar l'article 147.2 de la Constitució "Les estatuturs de autonomia deberán contener la denominación, organización y sede de las instituciones autónomas propias" amb les expressions que empra en aquest sentit l'article 152: "Asamblea legislativa, Consejo de Gobierno, Presidente, Tribunal Superior de Justicia".

2) Si cotejам l'article 143.2 amb el 151 veim que el primer exigeix en el període de iniciativa majoria del cens electoral de cada província o illa i en canvi el 151 tan sols parla de "provincia".

Inconvenients

1) L'1er procediment per aconseguir l'estatut és més llarg i complicat (4).

2) L'2er procediment necessita que el Parlament de l'Estat promulgui una llei orgànica (4 bis) l'art. 151.3 en relació al 92.3) si bé aquesta llei pareix que ja la tindràn perquè el P.S.M. i Catalunya accedeixen a l'autogovern (5).
3) Implica més responsabilitat i exigeix més tènica. No fer ar que a Catalunya tan sols en començar a parlar d'autonomia s'han posat fil a l'agulla per crear una escola d'administració que formés als nous quadres tècnics de l'indipendent administratiu i de l'administració local, ben segur que nosaltres no podem crear una escola d'aquest tipus (6) però hauríem de pensar seriosament en aquest problema i solucionar-lo al millor possible.

Pensar que la nostra jovent Universitat (Facultat de Dret) sobretot pot solucionar tots aquests problemes és il·lusionar ja que en t'prou amb els seus. Una de les solucions podria esser que la Comunitat Balear celebrés un conveni amb Catalunya perquè la primera pogués enviar a Catalunya a preparar el seu personal.

Cal també posar en consideració del lector dues idees quan tractam aquest apartat i són les següents: tanta incapacitat tècnica tendrem ara com d'aquí a cinc anys: la promulgació de l'Estatut no significa que les competències passen immediatament a mans de la Comunitat, hi haurà d'haver els seus traspassos de serveis que escalonaràn (temporalment) els traspassos de poders de l'Estat a la Comunitat.

4) Hem de reconèixer emperò que la via del 143-148 és més dolça tècnicament que la del 151 ja que les competències que preveu el citat article en part per via preautonòmics seran objecte de transferència a la futura comunitat, si bé aquestes són administratives, i per via estatutària passarien a esser polítiques, segons la interpretació ja donada, és a dir que la comunitat podria canviar la legislació que les configura. La via del 151 és més complexa, més intensa i més profunda ja que amplia considerablement el camp de cessió de poders. El 148 permetria fer un rotatge autonòmic però té inconvenients perillans moltíssims al temps de les transferències de competències, per ventura és aconsellable transferir aviat baldament hi hagi un poc de desordre perquè després vengui el temps de pau i de repòs,

tot això si el país ho pot resistir i si la crisi econòmica no mos menja.

Els desavantatges polítics de la via estreta cap a l'autonomia política ja els coneixem, els avantatges tècnics són els següents: no necessitem la llei orgànica per accedir-hi perquè no faríem referèndum, hi arribaríem en menys temps i necessitem menys consciència nacional per arribar-hi, podríem fer un rotatge autonòmic i culminar el procés iniciat amb la preautonomia.

Sempre he pensat que el poble balear que creim que aspira a l'autogovern si se planteja l'opció hauria d'estudiar si pot emprar la via del 151 i si no pot esser menys per la via més estreta, anar de més a menys i no l'inrevés. La via ampla té avantatges polítics i alguns tècnics, la via estreta és més fàcil tècnicament i té emperors polítics. Tal vegada com ja va dir un polític menorquí s'hauria d'anar per la via de 151 d'una forma responsable.

El problema de les vies jurídiques cap a l'autogovern ha preocupat molt darrerament als partits i als ciutadans de les illes preocupació que és lògica. Mai estam emperat atacant el problema pel fons i ningú o poca gent se preocupa de les vies sociològiques cap a l'autonomia, de la manera com s'ha de fer per elevar la consciència del nostre poble, de com aquesta autonomia jurídica trobarà suport popular perquè el poble la desitja. Si aconseguíssim així la polèmica jurídica no hagués ni tant sols existit però aquesta és una altra qüestió que desborda el títol que hem donat al nostre comentari.

per Bartomeu Colom

(1) Pot esser perillós matar al poble l'ideal de l'autogovern dient-li que no som capaçs d'assumir totes les competències que l'Estatut dona per incapacitat tècnica.

(2) Darrerament hem assistit a la substitució del ministre per a les regions Sr. Clavero tècnic, professor de dret administratiu amb un equip tècnic al seu voltant que havia donat forma a la via política de les preautonomies, per un polític, el Sr. Fontan, que lògicament se farà un nou equip i que tardarà uns quants mesos en sebre com estava tota ràpid i que aquesta carpeta que està a tal lloc se reforcen i les d'altres. Curiosament el Sr. Fontan Clavero passà a esser cap d'un altre ministeri, Cotes de la política.

(3) Aquesta possibilitat pareix que existeix si llegim literalment l'article 151 núm. 1 però és contrària per l'article 148, núm. 2.

(4) Exigeix dos referèndums per exemple i que 3/4 dels municipis diguin que sí en el període d'iniciativa.

(4 bis) Això implica que altres territoris vulguin accedir per la via del 151 a l'autonomia i ho demanassin a través dels seus representants a que l'U.C.D. i P.S.O.E. hi estiguessin d'acord. Les illes polítiques donen al seu màximisme d'opressió existents donant entre les dues principals forces polítiques.

(5) En efecte una interpretació raonable de la Constitució fa pensar que per realitzar el referèndum que preveu l'article 151.2.2 en relació a la disposició transferida empla, necessari perquè Euzkadi i Catalunya accedeixin a l'autogovern, se necessita promulgar una llei orgànica que servirà per a les altres comunitats. Així ha deduint de la lectura de l'article 92.3 quan diu "Una Ley orgánica regulará las condiciones y el procedimiento de las distintas modalidades de referéndum previstas en esta Constitución".

(6) El nombre d'habitants de la nostra comunitat és un factor a tenir en compte per iniciar qualsevol empresa si volem que sia rendible.

L'ull orb encaixa la visió política i quasi com a un turista cerca l'edifici del Consell, l'edifici de l'autonomia d'un poble que demana llibertat. L'ull orb fotografia les escales, qualche despatx de vice-presidència, els folis en blanc damunt la taula, encapçalaments més o menys grandiloqüents, excois o manca de banderes al balcó, perquè la senyera no deixarà mai d'esser un problema a la nostra terra: recordam els anuncis progressistes de l'Ajuntament de Ciutat respecte aquest assumpte. No de bades també a la part forana de Mallorca la dreta s'estira els cabells i en algun cas concret, fa veritables esforços per evitar l'assumpció al màstil central de les quatre barres vermelles damunt fons groc. Així ha passat a Montuiri i així seguirà passant a cada poble que manifesti una voluntat progressista d'assumir la vanguarda nacional, d'aquesta pluralitat catalana de vessants valencianes, menorquines, eivissenques, mallorquines, catalanes, sempre al cap a la fi, a la fi del cap d'aquestes fronteres històriques.

No de bades l'ull orb aciuca paradoxalment els ulls i es nega a assistir a segons quines funcions de la teatralitat política, consensuades o no. Una teatralitat política que ens parla de pujades de preus, d'endarreriment de l'estatut d'autonomia, problemes sindicals a moltes empreses, la problemàtica dels mestres mallorquins, decrets de bilingüisme, etc. Al, maret de Déu de Lluc: que el teatre, tant sigui polític com artístic, que sigui almenys de qualitat i no d'enredos. Tanmateix l'ull orb no aducarà l'ull vident, per allò de mantenir-nos per sempre fidels al servei d'aquest poble...

L'ULL ORB

C. O. P. E.
MALLORCA

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA

és popular i és
de Mallorca

Incendis i agricultura

La problemàtica dels incendis comença a preocupar de bon veres, i això és un fet que podem observar diàriament en les declaracions de ministres, delegats d'Icona, partits polítics, presidents i vicepresidents, organitzadors de taules rodones, preparadors d'informes tècnics i estudis, etc. etc. Paradoxal-

Es clar que jo no vos puc oferir tampoc unes "solucions pràctiques i aplicables eficaçment" perquè em manca una baula de la cadena: no tenc fe en la voluntat de l'administració que les hauria d'aplicar. Així i tot vos vull parlar d'una alternativa relativament nova, per si qualcú hi vol meditar un poquet.

Tot i que accept gran part de les propostes que he sentides a taules rodones, que he llegit a la premsa, etc. crec que totes fan figa per un mateix costat. Es parla molt de reforçar les mesures anti-incendis, de fer tallafocs, d'incrementar la vigilància, etc. És a dir totes les mesures que qualsevol país hauria d'aplicar constantment. Però en el cas del Paísos Catalans (què hem fet catalans i gallecs que sembla que volen torrar-nos la terra on vivim?) hem de partir d'un fet real i tristíssim: alhora: aquí el bosc no s'encén esporàdicament, LI CAL LEN FOC.

Ara bé, imaginem-nos que volem encendre una casa deshabitada i buida. Per tal de tenir èxit caldrà que abans hi fiquem molt de material combustible (papers, sacs, palla, llenya, etc.) i segur que prendrà com una teia. Idò dins un pinar passa igual: per molt atapeït que sigui el bosc, si no hi ha aquell material combustible (mates, fenàs, estepes, etc.) difícilment el podem encendre. És ben cert que entre les causes dels focs forestals sentim anomenar quasi sempre aquesta: els nostres pinars són "bruts" o, dit, d'una manera més correcta: tendeixen a un clímax vegetal; que implica la convivència d'un sotabosc molt ric amb els arbres ma-

teixos. I aquest sotabosc és el que en més gran mesura serveix per atiar el foc dels incendis. Els usos d'aquesta brolla han anat desapareixent i per ningú no es preocupa ni d'esmotxar ni de tallar mates.

Obr uns petits parèntesis en aquesta exposició per recordar que l'agricultura "moderna" es basa en unes exigències productives creixents. La terra té uns límits de producció. Des del moment que es sobrepassen aquests límits, hem d'aportar a la terra unes quantitats d'adobs sintètics que hauran de substituir els productes naturals de la terra que nosaltres li hem exfoliat. I amb l'ús i consegüent abús d'aquests adobs hipotecam, esperem que de forma reversible, la salut de la terra cultivable.

Aquests dies he llegit i estudiat una publicació d'en Jean Pain, un francès especialista en agricultura, que dóna una solució per partida doble: tant per al problema de com adobar la terra d'una manera no perjudicial per al sòl, com per a una prevenció efectiva dels incendis.

Aquest autor té experiències fetes a la seva finca "Les Templiers" de La Provença d'un sistema de conreu que aprofita la vegetació menor dels bosc, convertint-la en una mena d'humus mitjançant un procés no gaire complicat. Qualsevol casta de brossa o brolla serveix per obtenir aquest adob natural, i en concret la qui creix a tota l'àrea mediterrània. Els resultats obtinguts amb aquesta casta de conreus són sorprendentment bons. És aplicable a tota casta de produccions (faratgeres, fruiters, hortals, jardineria, etc.) i

ment, com més se'n parla, més foc es cala. O, d'un altre punt de vista, com més se'n parla més enfora ens feim de solucions pràctiques i aplicables eficaçment, que és el que supos que desitja tothom qui encara s'esgarria quan sent parlar de foc forestal.

requereix únicament tractar, de manera molt senzilla la vegetació —prèviament arrabassada— que creix dins qualsevol pinar.

Jo gosaria llençar des d'aquí una proposta: qui, de tota la legió de preocupats pels focs forestals, pren l'iniciativa de presentar un projecte a la nostra Conselleria d'Agricultura per tal que aquest organisme subvencio-

ni una experiència amb aquest sistema a finca-pilot de Sa Canova?

No n'hi ha prou amb les taules rodones i comunicats de premsa, qualche vegada haurem de passar a accions concretes i que aportin "solucions pràctiques i aplicables eficaçment".....

Demeter

Els incendis forestals

Qui crec

A l'hora de parlar dels incendis forestals a Mallorca tot és necessari tenir una visió mínima de la vegetal i actual de l'illa. En arribar-hi l'home, ja fa anys, trobà una vegetació mediterrània: Un bosc cobria la major part de l'illa. A les marines, influït pel clima marítim, hi havia sivines de gran altària, àrids garrigues d'ullastre o garballó. A la Serra alts hi havia boscos de teixos o boixos, restes d'altres riors molt més fredes. Els capcuruculls de les altes estaven ocupats per l'associació endèmica —o si més no— vivament d'aquí— Hypericion balearici (coixinets

Passem als incendis. Què és el foc? El foc és la combustió ràpida, d'oxidació enèrgica d'un compost, alliberant-se gran quantitat d'energia en calor i/o llum.

Segurament a la Mediterrània hi ha hagut sempre focs de tant en tant (llamps, volcans, etc.), però la Naturalesa s'ha sabut refer, cicatritzant les ferides produïdes per l'incendi. Moltes plantes han anat adaptant-se amb el temps al foc. Són plantes piròfites, vegetals que, com l'Au Fenix, ressorgiran amb més força de la seva pròpia cendra. El pi, l'argelaga, gatrova, estepa, etc., plantes poc competidores i necessidades de llum (heliofiles) seran les plantes que seran arraconades poc a poc per comunitats més estables i finalment per l'alzinar. L'home ha anat aprofitant el foc, fent retrocedir de mica en mica els boscos autòctons, degradant-los i fins i tot destruint-los d'una manera irreversible. El bosc ha anat reculant cap a garrigues d'ullastre i garballó, més tard a garriga de romaní i xiprer i carritxeres a les serres, darrera baula de la degradació de l'alzinar. Però la garriga d'ullastre amb pins que substituï un dia a l'alzinar és més vulnerable davant el foc. Hem de tenir en compte que la velocitat de reacció i la superfície exposada pels materials reaccionants estan en raó directa. És a dir que la fullaca,

pinyes, escorxa i altres detalls de la garriga prenen amb relativa facilitat.

CAUSES DELS INCENDIS

Actualment dins la nostra estructura capitalista el bosc les garrigues no són rendables actualment l'home no en treu cap profit. Això en condicions normals no implicaria res, poc a poc la naturalesa aniria referent-se. Però entra un greu factor, i cada volta més freqüent: els incendis forestals.

Des de fa prop de deu anys els incendis han anat augmentant d'una manera alarmant fins a convertir-se en una quotidiana estampa de l'estiu juntament amb la indiferència i bons ulls de molts de pagesos i propietaris que no fan res per evitar-los, aturar-los o estingir-los. És molt estès el costum en llogar les pastures al pages i la llenya per al "senyor". Això fa que el pages no faci res per conservar el bosc o la garriga, fins i punt de cremar-los, en molts de casos, per fer pastures. La cosa és corrent per Arà i determinades zones de la Serra de Tramuntana: de fet els incendiaris són els mateixos pagesos, que han de viure a la vint de les ovelles que necessiten pasturar. Però si bé és cert que els primers anys després de cremar les pastures aniran bones, quan la terra

Tractors

Dia 30 de juliol la Federació de Pagesos de Mallorca convocà una manifestació per protestar contra la política agrària antipagesa del govern d'U.C.D. ha l'illa en forma despietada dels tots els qui viuen del conreu de la terra.

Els tres punts que es reivindicaren en la manifestació són: 1) que el preu del oli agrícola es mantingués a 8.50 ptes/litre (feia dies havia passat de 7.50 ptes/litre a 15 ptes/litre, pujant del 115 per cent); 2) que s'aturassin les importacions, a l'oli, carn, mongetes, hortalisses i qualsevol producte perjudicial a la butxaca dels pagesos.

3) que el govern decidís i el nostre Consell Agrari escollís la via dels representants de la pagesia i actuï eficaçment.

Cal recordar que els teixos dies, i a tot l'illa, els altres sindicats pagesos també es mobilitzaren i mateix sentit, responen a la convocatòria de la Comissió Agrícola i Ramadera, que és membre de la U.P. La manifestació es va

ena Mallorca?

a Mallor
la vegeta
ja fa d
s sis mil
boscos
infini
micro-
tària.
llocs més
Serra,
llocs més
tes d'a
es ante-
untanyes
o sia, ex-
inets d'onja).

Actualment qualsevol que es passegi un poc per la nostra geografia illenca veurà que tot ha anat canviant i que a determinades zones ha estat d'una manera molt dràstica; al Pla que den petits redols d'alzinar, escampats aquí i allà, a la costa el sivinar ha estat substituït per pinar, i en massa casos per urbanitzacions. Durant tots aquests segles l'antiga vegetació ha anat reculant: S'han dessecat les zones humides (albuferes, salobrars, amaradors, etc.) i amb la ramaderia i l'agricultura, amb els carboners i arrebegadors de llenya i els incendis, s'ha fet recular i recular el bosc.

agí fruit a causa de l'erosió
la rosta, dels pendents, i les
lages torrencials hagin arro-
gat la terra cap a la mar i les
arrencades (torrencials ro-
llavours no hi haurà ni
haurdes d'ovelles, ni pastures,
i pages, tan sols desolació:
enyes pelades com les de
l'altan serra de Tramuntana
cap al nord o de la Serra de
llevant, d'Artà. La regenera-
ció, a través d'unes passes
molt lentes, serà definitivament
impossible.

NARS "BRUTS"?
És bastant estesa la idea
que els incendis forestals són
conseqüència de la "brutor"
de les garrigues i pinars.
l'estiu, nem per parts. És cert que
un bosc brut és com una bota
no faran polvera, que pren més
fàcilment. Ara bé, qui hi cala
el foc? Qui l'encen? Els incendis
és provoquen tots sola. És
necessari un foc. Un bosc no
pot més que quan el fan
arrear, aleshores l'anomena-
"brutor" (mates i herbes,
rànques per enterra) d'un
bosc o garriga amb o sense
foc, no es tal "brutor". Dins
d'evolució d'una garriga cap a
la serra, les plantes es van sub-
stituint unes per altres, cap a
una estabilitat. (Des d'un
punt de vista botànic el pinar
viu sota una comunitat forestal
de garrigues amb arbres-). Els
boscos són poc exigents, creixen
fàcilment i amb reproducció alta-
ment ràpida.

fila que aprofitarà la degra-
dació de les garrigues d'ullastre
o garballó, dels alzinars o
sivinars.) Poc a poc les plan-
tes piròfites donaran pas a
l'ullastre i garballó i més tard
a l'alzinar. Aquest procés ge-
neralment no s'atura si no es
destrueix la garriga. Passant
a diferents etapes de degra-
dació (romani-xiprer, estepes,
argelagues-gatoves, carritx). A
part que les primeres plantes
que sorgiran de la presump-
ta netja serien les piròfites. I
d'altra banda, com he dit més
amunt, el sotabosc d'aquí
—mediterrani—, siguin arbus-
tius o lianoides dels alzinars,
siguin els pseudosotabosc de
malsea amb arbres, és una es-
tructura per ella mateixa ar-
bustiva i per això inflamable.

ELS CAÇADORS

Una altra de les causes
també ineludibles dels incen-
dis són els caçadors. L'any
passat a les Illes varen ser
concedides 24.523 llicències
de caça. La proporció respec-
te a la poca extensió de vedat
públic (d'altra banda recor-
dem que hi ha 172.000 Ha.
de bosc privades i tan sols
4.000 Ha. públiques) fa que
alguns "caçadors" despres-
sion i sense cap ètica calin foc
en no poder caçar perquè així
no caci ningú, una "venjan-
ça". No caçaran ells ni els
propietaris, però no veuen
que el perjudicat és la natura
de la balear.

SOLUCIONS?

Solucions? Els tallafocs a
les illes són inviables degut a
les causes meteorològiques i
climàtiques. Les pluges to-
rencials durant les primave-
res d'estiu i d'hivern crossio-
narien irreversiblement el te-
rreny deixant grans solcs en
arrossegar la terra. Cal anar
més alluny. A la mala admi-
nistració dels recursos de les
nostres dues serres que es pot
veure fent una volta per qual-
sevol possessió de Soller cap a
Formentor, per Andratx o
Artà: la vegetació és quasi
nulla i conseqüentment tam-
bé la fauna. Les muntanyes
ara totalment pelades abans
eren frondosos boscos. En
són una prova les sitges de
carboner enmig de zones avui
totalment rocoses per mor de
l'erosió. Els fantasmagòrics
teixos, boixos o alzines que
no volen desaparèixer sols en-
mig dels mars de roques nues,
abraçades pel sol en l'estiu,
són els darrers supervivents.

La solució a les serres de
Tramuntana i Llevant seria
explotar els llocs encara ade-
quats d'una manera raonable
i a llarg termini (fruiters, etc.)
i fer-los parc natural a totes
dues. Que els pagesos no hi
hagin de viure de les pastures,
de les ovelles i calbres (que
tant de mal fan a la flora).
D'aquesta manera poc a poc
es podrà recuperar allò que
queda i no sabem si qualche
dia, llunyà, els nostres descen-
dents podran fruit d'una Na-

tura millor que la nostra
d'ara. Els boscos han d'esser
comunal i mai privatitzats
per un parell. El Govern cen-
tral com l'autonòmic haurien
d'oferir possibilitats i subven-
cions als pagesos i ramaders.
Fer la "Legendària" reforma
agrària.

NUMEROS CANTEN

Una mica d'estadística per
acabar:

La major part dels incendis
són provocats o per negligèn-
cia de la gent. Els altres són
de causa desconeguda i un

mínim per causes naturals
(llamps): el 49,6 per 100 són

de causa desconeguda; el 28,8
per 100 intencionats i el 22,4
per negligència.

NUMERO HA. CREMADES

	1972	1977	1978
arbres	172,7	292,2	2.695,8
garriga	44	518,7	2.647,2
total	216,7	809,9	5.343

O sia que la superfície cre-
mada l'any 1978 és sis veg-
des més gran que la de l'any
1977. L'any 1969 hi hagué

26 incendis i es cremaren 114
Ha.

Guillem Alomar

ors la carretera: Els pagesos mallorquins apallissats

ol la Un
lorca ha
manifest
ra la pol
essa que
ha llenç
ada com
del com

LA VIOLENCIA POLICIAL

El Governador Civil, en
J. Ballasté, va passar ordre

que s'impe-
dís fos con-
la marxa
els tractors
a Ciutat.
La Policia
carrerà de
fer complir
seus desit-
jos, amb una
de les ac-
cions més
violentes
que record
dins l'època
"democrà-
tica". Detencions,
pots de fum,
garrotales, ca-

mions particu-
lars fets en-
tra-
vessar damunt
la carretera
de Manacor
per bloquejar
els tractors,
amenaces vi-
olentes, etc. Tota
aquesta tra-
gicomedie per
aturar una
manifestació
pagesa que
preténia, pacíficament,
demostrar al
poble mallorquí
que d'aquesta
marxa, amb

aquesta política
agrària, la
pagesia haurà
d'abandonar
les terres. No
tenen cap al-
tra sortida. Primer
fugiran els
petits propietaris,
i aleshores els
arrendadors, i
enmig els altres.

Finalment es va
negociar amb la
policia un canvi
en la manifestació
—continuar
sense els tractors—
i aquesta va poder
arribar a la de-
legació d'Agricul-
tura on el delegat
Sr. Castelló —
contradient-se
amb unes mani-
festacions anteriors
—no va voler
acompanyar els
pagesos en el seu
itinerari. Aquest
va continuar cap
la seu del Consell
Insular, on varen
trobar cala buida,
i va acabar al
Govern Civil on
es varen iniciar
unes negocia-
cions.

Es digne de res-
saltar que a
cap altra mani-
festació de les
multituds fetes
aquells dies
(50.000 tractors
a les carre-
teres!) enlloc
va intervenir
amb tanta
dureza la policia
com aquí. Així
sí que són
paradoxes: a
l'illa de la cal-
ma més garro-
tades policia-
les que enlloc
més.

TÉ SALVACIÓ EL CAMP?

Durant tota la manifesta-

ció els altaveus
de la U.P.M.
varen repetir
constantment
que aquest Sin-
dicat és ben
conscient que
només estarà
assegurada la
sobrevivència
del pagès quan
els productes
que surten del
camp puguin
passar DIRECTA-
MENT a les mans
dels consumidors.
"Ciudadans, creau
cooperatives de
consum! Nostros
podríem vendre
els productes
a sa meitat de
com els heu de
pagar ara!" Ho
vaig sentir cridar
moltes vegades
per l'altaveu a
un dels pagesos
més agosarats,
i les persones
que miraven
passar els mani-
festants semblaven
avien-se totalment
amb aquestes
idees.

No calen anàlisis
exhaustives
per arribar en
aquesta conclusió:
si no eliminam
els intermediaris
que encareixen
2, 3 i més vegades
els productes
agraris que tots
hem de comprar,
els primers
que no podran
resistir l'actual
ofensiva que
representa la
puja dels preus
seran els
productors mateixos.
Però, darrera
hi anirem nosaltres,
els consumidors.
Per què
una vegada
totalment mo-
nopolitzat el
món de l'alimen-
tació, hauré-
m de pagar
els preus que
ens mar-

quin, volguem o no.

El problema està
plantejat: els
pagesos encara
són a temps
a salvar llur
terra, començant
amb caràcter
d'urgència una
campanya de
creació de
cooperatives
de producció.
Els consumidors
tenim a l'abast
el mitjà per
socialitzar la
comercialització
dels productes
del camp que
consumim: crear
cooperatives de
consum que
podran adquirir
directament
els aliments del
pagès, amb
l'avantatge d'una
reducció im-
portantíssima
en els preus i,
per davant tot,
havent fet una
gran passa
cap al socialisme.
No podem
dir que les
solucions
siguin utòpiques,
per què
realment poques
vegades ens
trobarem amb
més bones
condicions que
les actuals.
Tant els pagesos
com els consumidors
estem farts
que la picaresca
del intermediari
mantengui con-
gelats els preus
als uns —els
pagesos— i els
encareixi con-
tinuament als
altres —els
consumidors—.

Simó Ballester

"La nova moral o el masclisme d'avantguarda"

La nova generació no està disposada a continuar amb el coratí imposat per la repressió del cos exercida durant les darreres dècades. Uns, triomfalistas, la denominen "revolució sexual", els altres, apocalíptics, "la ola de pornografia que nos invade", però el que ni els uns ni els altres pareixen dubtar és que la moral sexual ha canviat profundament. Suposant que sigui així, la darrera paraula encara està per dir, per això hi caben les preguntes, les reflexions, les anàlisis: per què el que tenim davant no és el que ha estat, ni el que serà?

Per una banda el capitalisme ha canviat la cara i això fa inevitable una modificació dels costums. Ha passat el temps dels valors sòlids: veritats eternes, mobles que duren tota la vida, matrimoni indissoluble... El neocapitalisme mana comprar, consumir i llençar als fons. Ara cal canviar de cotxe cada any, de guardaroba cada temporada i de dona cada mes. I en compri una de nova, tiri la vella, diu l'slogan. Ara el que dona prestigi és acumular el màxim possible d'objectes, i això importa que ningú tingui temps de gaudir-los, i el màxim possible d'aventures eròtiques, i això importa que humanament estiguin buides de contingut? I de la mateixa manera que la vàlua d'un objecte no és altra que el seu preu, la vàlua d'una dona es mesura per la seva semblança amb Ursula Andress. I res d'apreciacions subjectives, de comunicació autèntica, de valors personals. Fabricació en sèrie, sexualitat en sèrie. Als cotxes "standard" correspon el sexe "standard".

L'època anterior de repressió i d'estretor de mires ha donat lloc a una "nova moral" que, és clar, no té el mateix significat ni conseqüències per a l'home que per a la dona. Per als homes la "nova moral" pot ésser tan trista com "boixar" segons el principi de rendiment, i així ha de "tirar-se" el màxim de "ties" al mes, igual que fabricar la major quantitat possible de còpuls al dia, la qual cosa no pareix massa divertida. La penetració amb la qual comença i acaba l'acte sexual té poc a veure amb un autèntic erotisme. I no establir amb l'altre sexe més que unes relacions deshumanitzades té un preu molt alt: la soledat. Pe-

rò també té les seves compensacions i una n'és la sensació de poder. La "nova moral" pretén fer de l'home el rei de l'úter, sols ell desitja, o rebutja o imposa les condicions, i totes les dones han d'estar a la seva disposició per a demostrar el seu alliberament. I quan parlem de l'home ho fem en general, sense distinció de classes o de sectors socials, perquè, encara que hi ha varons els quals, individualment, no comparteixen tal moral, veim que tant pensa així el PENTHOUSE, que s'anuncia dient: "Les chicas de PENTHOUSE están muy satisfechas de que no les quiten las manos de encima", com un dirigent de la COPEL que pretén justificar la violació sobre la mateixa base que el robament: El violador, com el lladre, ara per ell, l'home que agafa per la seva mà aquell objecte, automòbil o dona, al qual la societat li nega "injustament".

A les dones la "nova moral" ens ha duit pocs, molt pocs avantatges i molts, greus i irritants inconvenients. Si l'home desmonònic distingeix dos tipus de dones: les "castes" (bones) i les "putes" (dolentes), per a l'home "à la page" d'avui les dones poden ser: "alliberades" (bones) i "reprimides" (dolentes). Curiosament però, les lesbianes en lloc de figurar entre les alliberades, són incloses per aquests senyors entre les puritanes.

La nova generació de dones segueix esforçant-se, igual que les seves padrines, per obtenir el vist i plau masculí. Intentaran d'"alliberar-se" guiades per homes, els quals, sempre més "alliberats", els ensenyaran, benevolents, el decalóg de la "nova moral" amb manaments com: no dir mai que no, prendre la píndola sense dir res, no demanar res a canvi ni tan sols afecte, no tenir mai altre desig que no sigui "boixar" amb ells... aquests manaments es podrien resumir en un: deixar-se violar amb el somriure als llavis.

Un sol dret li és concedit a la dona "alliberada": la infidelitat. Justificant així les pròpies infidelitats de l'home. Aquest és però un dret a mitges, perquè fer l'amor, per a la dona, és alguna cosa més que el simple fet de "boixar". No sols perquè implica sovint una relació deshumanitzada, la qual la decepciona, sinó perquè ni tan sols

li aporta plaer. La relació estable encara que no sempre la satisfà sexualment, la compensa afectivament, la parella progredirà, curiosament, acabant semblant-se a molts de matrimonis de la generació dels nostres pares: ell se'n va de putes mentre ella l'espera a casa. Per això no pot estranyar ningú el trist acabament de tantes al·lotes "alliberades", cansades de sentir-se soles, de ser

explotades sexualment i creient que no hi ha altra alternativa, acaben casant-se com a últim i desesperat intent d'assegurar-se una relació autèntica amb un home.

Contra el que pogués parèixer, la "nova moral" és molt respectuosa amb la família: el burges protagonista de LUI és un digne pare de família, l'intercanvi de parelles que proposa INTERVIU no és més que la llibertat dins un ordre, i el jove progrés sol acabar a la vicaria després d'una etapa de "revolucionari" de la qual, en temps dels nostres padrins, els quals feien el mateix, se'n deia "fer el calavera".

Fent paral·lelisme es pot dir que la nova moral és a l'explotació sexual de la dona, el que la democràcia burgesa és a l'explotació econòmica de la classe treballadora. Si és cert que és preferible a la dictadura, per la llibertat que permet, no és menys cert que deixa intacte tot allò que és fonamental. És simplement el masclisme adaptat a la societat neocapitalista.

El panorama és realment poc encoratjador. ¿Què pot fer aleshores la dona? Moltes creuen alliberar-se identificant-se amb l'home, adoptant el seu imperialisme, la seva sexualitat mecànica, col·leccionant experiències... Nosaltres no creiem que sigui aquesta la solució. ERICA JONG no ens pareix cap model de feminisme. Del que es tracta doncs, és de pertànyer-nos a nosaltres mateixes i no al primer que vengui amb allò de: "però tu, tu no estàs alliberada?", de descobrir el nostre propi erotisme i no de "boixar" indiscriminadament segons el caprici dels homes; en definitiva, d'aprendre com, quan i amb qui, sigui del sexe que sigui, ens agrada fer l'amor. Sols d'aquesta manera deixarem de ser "nines alliberades" per convertir-nos en dones lliures.

publicat a VINDICACIÓ FEMINISTA núm. 28 juliol 1979

Laura Freixas

El no a l'energia nuclear (II)

Raons tècniques i econòmiques per al seu rebutjament

Podríem començar aquest escrit dient i anomenant els accidents succeïts a les centrals nuclears i els seus derivats. Em però pens que això ja s'ha fet a massa publicacions i, jo no faré sinó copiar-les i només això.

En tot cas, pens donar la bibliografia, al final d'aquesta sèrie d'articles per, així, orientar en aquest aspecte.

Lo que intentaré donar és una idea esquemàtica, global i fins i tot conceptual del risc d'una nuclear. És a dir una idea d'enfocament crític i il·lustratiu per poder jutjar les notícies i la marxa de l'estratègia energètica.

Es un fet que els mitjans de comunicació estan estretament controlats pels trulls, la gran banca i el govern d'UCD. També resulta que aquests són partidaris de l'energia nuclear i posaran els filtres que facin falta a la informació i publicaran el que els doni la gana damunt el tema. És per això que el no a l'energia nuclear el basem en informacions aparegudes a diaris, revistes i llibres de poca difusió i a pesar de les proves adduïdes a les explicacions que donen tenen poca credibilitat. Però ningú, al menos els podrà acusar de mentiders. Tenen les cartes a la mà i saben el que diuen; i tot això no es pot aplicar a les publicacions i als mitjans de comunicació standards esmentats al principi. És trist, però jo no estic en condicions de assegurar com a certa, la informació que l'ecologista José Luis Navazo va fer a la revista "Sa Pedra", publicada per "Talaio Corcat", dient que l'any 1.958, va ocórrer un accident degut a l'explosió d'un residu radiactiu (Plutoni 239), enterrat i encalçat excessivament per la calor. Es produïren centenars de morts i milers de persones i quarterades de terreny contaminades. I com aquesta, moltes d'altres informacions publicades.

Bé, però a pesar d'aquests hàndicaps no podem deixar de costat uns quants fets que ningú pot negar i que ells mateixos desqualifiquen qualsevol projecte. Calculeu, doncs si el projecte maneja energia nuclear. Aquests fets són:

Ningú pot calcular les conseqüències d'un accident nuclear seriós. I tot és perquè fins ara la radioactivitat és una incògnita quant a les conseqüències que du. A pesar que l'any 1.974, (segons altres, 1.975), es va publicar l'informe Rasmussen (personatge lligat a AEC (Associació pel control de l'energia), la qual cosa desdvia de la seva objectivitat. Aquest informe a més de tenir faltes tècniques evidents com per exemple, emprar un model de càlcul declarat com ineficac per la NASA, no preveu accidents de residus ni els causats pels sabotatges, es va basar en dues centrals que funcionen acceptablement, etc. Però allò cert és que ningú no sap fin on hagués arribat la contaminació a Harrisburg si l'Uraní haguera atravesat les parets del reactor, la terra i hagués arribat als rius subterranis que abasteixen part d'USA d'aigua.

Allò cert és que Hiroshima, trenta-quatre anys després de l'explosió de la bomba, és la ciutat amb més leucèmies i càncers del món.

L'accident de l'any passat a Els Aïfacs (Tarragona) va ocasionar més de doscents morts. Però ningú pot dir quant n'haguera ocasionat, ni quin temps haguera durat el problema si el ca-

mió, en lloc de dur proullé dugués plutoni. El "no estava previst", sempre pot succeir però, ¿Quines són les conseqüències? ningú ho sap.

Ningú pot inventar i patentar una medicina, posem per cas, si no demostra que no té efectes secundaris nocius. Però s'han construït centrals nuclears i cap tècnic ha donat un mètode suficientment segur per guardar o eliminar els residus. Però, de moment en Carter ha prohibit que es reprocessin els residus i els guarden dins bidons vigilats i ja veurem què passa. No existeix un procediment definitiu per "jublar" una central, no s'han fet assaigs per tal de simular la seva cloenda rentable i segura. Se sap, es reconeix i es tolera. I si se'n pot.

No hi ha fins ara, una mesura de la radioactivitat que, com a màxim pot suportar una persona. No s'ha atrevit cap tècnic de moment a donar-la. Perquè? supos que perquè sempre seriem a temps de trobar un dia, una central, un accident al qual aquest nivell màxim sigui superat. Si no es diu res oficialment ni clarament, ni públicament, passi el que passi, la televisió, els diaris, podran dir: "Los niveles de radioactividad no han sobrepasado el máximo tolerable para el hombre".

Per altra part és clar que cap quantitat per petita que sigui de radioactivitat és bona. Tant és així que dos científics (observem: científics, no tècnics al servei d'aquesta o l'altra indústria), nordamericans Goffman i Tanplin han afirmat que no hi ha un nivell tolerable de radioactivitat que no produïx cancer suplementaris dins la població. Aquesta informació fou corroborada per Linus Pauling (científic, no tècnic), premi Nobel.

Tot això fa que estigui en mans de qualsevol desaprofuit tergiversador al servei dels interessos de sempre, manifesti, allò de: "Aquí no ha pasado nada".

Qui digui que aquestes coses s'han d'investigar i encara hi ha temps per solucionar-les va contra tota coherència de desenvolupament seriós, normal, adhoc. Perquè allò que s'ha de dur endavant s'estudia, s'assaia i una vegada dona resultats satisfactoris es posa en pràctica i no a l'enrevés.

Bé, anirem per parts amb la tasca d'esmentar els riscos tècnics i ecològics del procés nuclear.

A les mines d'Uraní, (combustible que empra la central) els fets deixen ben clars els motius de dubte. L'Uraní es troba dins roques amb concentracions del 0,2 al 0,7 per 100, és a dir, que per cada 100 kilos de roca just se tenen dos-cents grams de mineral. Això du com a conseqüència que s'han de manejar grans quantitats de roques exposades al vent (és a dir, a la respiració dels miners), al contacte amb les persones. Conseqüència: augment dels càncers pulmonars entre els treballadors de la mina. No solament de l'Uraní sinó també de les sèries netejadores que contenen a més d'Uraní: Radi i Radó (radioactius), aquestes sèries van a alimentar de vegetals els rius d'aigua potable.

Dins les centrals nuclears els perills no acaben. Per molts de conceptes: Les fissures que es produeixen pels conductes d'aigua de refrigeració (aproximadament una per dia), l'aigua de contaminada que va al mar o als rius l'excess d'aigua emprada pel reactor: 40 tones per segon (aproximadament la correntia to-

tal de l'Ebre a l'estiu). Com es pot veure no dic res del perill d'explosió i és que faltaria més. De fet els tècnics han posat ament en que això no succeeixi. De totes maneres la cosa més problemàtica i no prevista és la fallà humana. És molt possible que a Harrisburg això fos el més probable dels molts problemes que van passar.

A pesar de tot, sempre existirà l'imprevist i tant és així que a Harrisburg a més de faltes "que no podien ocórrer en elen milions de anys" va formar-se una bombolla d'hidrogen (que no estava prevista). Aquesta eventualitat un poc més i fon el reactor.

—Com ja hem dit abans, el problema més clarament irremedi és el dels residus. Tots els procediments per guardar-los són infructuosos. A pesar de tot això l'OCDE ha recomanat un reglament per deixar el "fons nuclear" al fons de la mar i els països europeus empen l'Atlàntic de femer. Els americans no fan res amb ells, senzillament els guarden, no se fan de cap procediment. Aquí a l'Estat espanyol, el problema el resolen en part duent els residus a l'estranger i en part enterrant-los a la mina abandonada de El Cabril a la localitat de Hornachuelos (Còrdova). Això du dos problemes: faltes a la mina, i transports extremadament perillosos (el tren radiactiu que passa periòdicament per Barcelona).

Per altra part el Comandant J. Cousteau ha fotografiat bidons amb residus, oberts com a ostones.

Hi ha hagut qualcú que ha pensat d'enviar els bidons de residus al sol mitjançant coet. ¿Què passarà amb un accident?

En realitat les restes es refreden dins una piscina durant 3 mesos, llavors es duen a la planta de reprocessament una part i l'altra es guarda. La part que es reprocessa dona com a resultat l'obtenció de Plutoni 239 (per fer la Bomba Atòmica) i més fons.

El problema és que no se sap com resoldre el problema.

—El risc econòmic:
Una central nuclear com la de Lamóniz per exemple costa 100.000 milions de pessetes. Les despeses d'investigació, abastiment de matèria primera i altres costos de llançament corren a càrrec d'ENUSA (Empresa nacional d'Uraní societat anònima), propietat de l'Estat amb un 60 per cent i a partir de la posta en marxa del previst pla energètic amb 90 per cent. És a dir que els costos a càrrec de tots nosaltres. Dins del càlcul de la Rentabilitat de les instal·lacions no es té en compte que les plantes de reprocessament de residus valen com dues centrals. Tampoc es té en compte que passi el que passi a la cloenda d'una central, aquella costa aproximadament 40.000 milions de peses, de fet, de 21 centrals USA que ja no funcionen sols se n'ha desmantellat una i és que no se pensava-ho.

Tots aquests i molts que poden sortir són els arguments per rompre el mite de la rentabilitat nuclear. És mal de fer el càlcul exacte però els pronuncis encara creuen que les centrals són rendables.

Tomas

REVISTES

VINDICACIÓN FEMINISTA.— Revista editada a Barcelona que tracta de la problemàtica de la dona. És especialment interessant el darrer número, publicat el mes de juliol, el qual tracta de la sexualitat femenina. És una monografia fruit d'una enquesta feta arreu de l'Estat espanyol y que fou contestada per milers de dones.

LLIBRES

Carmen Alcalde

Testimonio excepcional de una de las más significativas feministas

ALCALDE, Carmen: "CARTAS A LILITH" Ed. Bruguera, Barcelona Abril 79.

Llibre de caire sociològic, que exposa la trajectòria que va de la dona nacional-sindicalista dels anys 60 fins a la perseguida militant d'esquerrres dels anys 60, per a descobrir que avui la dona, té encara pendient la seva revolució.

Davant la puja de les taxes universitàries

El Secretariat d'Ensenyament del Partit Socialista de Mallorca, vol fer constar la seva protesta davant les darreres pujades de les taxes universitàries, que ha publicat recentment el Butlletí Oficial de l'Estat.

Evidentment aquesta pujada afavorirà les classes acomodades econòmicament i com és lògic perjudica els fills de les classes populars. És més, el govern posa de manifest la incoherència que això suposa davant les promeses que l'ensenyament serà gratuït.

Entrevista

Josep Antoni Alcover i els mamífers de les Balears

L'esclat "ecologista" dels darrers anys provocat per la defensa davant la degradació sovint irreversible de la nostra natura ha posat d'actualitat aquesta nostra pròpia natura, l'interès, amb la mateixa lluita per l'autogovern, pel nostre patrimoni cultural. Per això és d'actualitat el llibre de Josep Antoni Alcover "Els mamífers de les Balears" acabat de sortir just ara. Ell mateix ens en parla:

—Aquest llibre estrictament divulgatiu, però bé que ofereixi novetats d'enfocament i de contingut en el tema dels mamífers, no és fruit del moment d'interès ecologista sovint superficial sinó de la necessitat d'oferir una obra de conjunt amb els altres números de la col·lecció ara que és exhaustiu, i que tenim nova informació que el superen, el llibre pioner en la divulgació, "El medio y la vida en las Balears" de Guillem Colom, anterior al "boom" naturalístic, de quan la natura encara no era un bé tan escàs o no n'èrem tan conscients. És un llibre que aprofita investigacions pròpies i d'altres investigadors, i sense ésser fruit del moviment ecologista és aprofitable; naturalment no és sensacionalista sinó divulgatiu.

—Com has constatat amb les teves investigacions la incidència del turisme damunt la fauna il·lenca?

—Sí, a part de en l'augment del consum de l'aigua per demunt de la nostra capacitat, la qual cosa ha començat a provocar la salinització de les nostres aigües amb conseqüències imprevisibles, la invasió per les urbanitzacions de tants de llocs naturals, l'impacte sobre la fauna. Per exemple a Formentor el turisme ha conduït a l'augment de ferra, de deixalles, que ha provocat el creixement de la població de la rata de sa cua blanca, la qual com que el turisme és de temporada s'ha trobat una època de l'any sense menjar i s'ha afuat als sembrats provocant la demanda pels pagesos de la seva extinció, però si desapareixia ocuparia el seu lloc una altra casta de rata, competidora seva, molt pitjor per a l'home.

—Tu que coneixes una mica Sardenya perquè hi has estat, creus que la seva situació quant als incendis forestals és comparable a la nostra?

—Bé, allà hi ha majoria d'alzinar damunt el pinar, però han tingut incendis pitjors que els nostres, ara bé, a Sardenya el bosc no és un bé tan escàs i així no és tan valorat, no els afecta tant que se'n crami una part. Però així i tot la Societat Sarda d'Història Natural (no en puc dir ara el nom en sard) celebrà un col·loqui sobre els incendis i en publicà unes conclusions que ens serien molt útils. Respecte a la incidència del turisme, que allà no és tan massiu perquè l'illa no és tan valorada, és constatable com aquí.

—Són irreversibles els incendis dels nostres boscos?

—No són irreversibles si es deixa actuar la natura, però aquí el creixement de les plantes, per la seva mateixa adaptació a la sequedat, és lent; això en el cas del pinar, perquè en el de l'alzinar, més mal de creuar, és pitjor. El problema en conjunt més que no econòmic és social, com les causes: especulació amb el terreny, venjances entre caçadors, incendi per mantenir, com a sistema molt primitiu, les pastures, ja que els sistemes ecològicament més senzills, més immadurs, aguanten més les ovelles, i així són més productius, i a l'enrevés, els sistemes més madurs són més improductius i per això els cremem... Però tornant a les veritables causes, el problema és bàsicament d'educació, d'ignorància, s'han d'educar els possibles futurs especuladors i caçadors.

—Però a totes les escoles s'ensenyen ciències naturals.

—Sí, però fins i tot a les

escoles progressistes per manca de professionals presenten als infants una caricatura, de la naturalesa i els nins se n'adonen. S'afavoreix una sensibilitat gens d'acord amb la natura. La natura és font de plaer que s'ha d'entendre i valorar, però manca la sensibilitat. L'hem de conservar, a aquesta font. Al meu llibre, al començament, ja en parl de tot això.

—L'esquerra ha ofert alternatives?

—Fins ara no, perquè és una qüestió de la mateixa filosofia occidental, comuna als països capitalistes i als comunistes: la idea del creixement il·limitat que ara ja se critica en els dos blocs. L'exploració econòmica de la natura té uns límits apreciables en estudiar la productivitat dels sistemes, i això no s'ha tingut en compte. A la ignorància s'afegix la mentalitat occidental de domini de l'home damunt la naturalesa (en canvi a l'orient han respectat la natura però no han sabut controlar la demografia, per ignorància...)

—Això deu tenir relació amb la planificació...

—Sí, s'hauria d'analitzar teòricament el problema de la natura i l'home en termes energètics: l'energia que pot oferir un territori —la nostra illa— entre agricultura, indústria, pesca, etc., per sostenir una demografia, per bé que la distribució d'aquesta energia entre cultura (en sentit molt ampli), manteniment, etc., és ideològica. D'aquí ve la necessitat d'ordenar el territori davant el desordre actual, però segurament aquí no se farà conseqüentment, perquè s'hauria de limitar la demografia que ja deu superar els seus límits. Aquesta hauria d'ésser una de les tasques fonamentals per al futur. I ben feta hauria d'induir el tractament de tots els problemes de la natura il·lenca.

—Per exemple?

Cap de genet mallorquí. Foto J. Jurado.

—En conjunt, ordenació paisatgística, en sentit ampli: urbanització, protecció del paisatge, equilibri camp-ciutat, vies de transport, etc. Cal aburrir qualsevol nou intent d'expansió de l'home damunt la natura, illots, cales verges...

—I passant a un tema una mica distint, com està aquí el català usat com a llengua d'expressió científica?

—Molt malament. El bolletí científic local fa un parell d'anys (1976) no acceptava treballs en català per publicar. Actualment ni se'n presenten. Però el català no és reconegut com a llengua de congressos internacionals, ja que sols són el japonès, el rus, el francès, l'alemany, l'anglès i el castellà, alguns dels quals idiomes amb no prou dans motius demogràfics de pes, sinó d'altres no acceptables. S'ha de potenciar l'ús del català en bolletins del nostre àmbit lingüístic, amb amplis resums en qualsevol llengua internacional; o en qualsevol llengua internacional, preferentment l'anglès, amb resums amplis en català. Hem d'anar introduint el català. Ha d'ésser llengua oficial (no cooficial) de societats científiques, universitat, etc.

—I les relacions amb les Universitats de Barcelona i de València?

—Un problema que se veu venir és que amb la nova universitat, d'aquí s'afuixaran les relacions amb la Universitat de Barcelona, de la qual dependem fins ara —o fins i tot es trencaran—. Ara ió és el moment de fer una universitat catalana arrelada popularment o de fer-ne una en castellà, oficial, foran i amb dependència

ideològica de Madrid. Amb València, a part, no hi ha hagut relacions científiques, és una altra universitat, un altre districte.

—I, per acabar, com veu un científic a Mallorca les lluites ecologistes actuals?

—És delicat. Ens trobem davant dues alternatives, o jugar amb totes les cartes segurs de guanyar o no jugar i esperar un moment millior, perquè els resultats d'una lluita mal duita (perduda, i a més amb noves reaccions contràries més difícils de controlar) solen ésser més dolents; per exemple, Es Trenc no havia estat mai tan degradat ecològicament, per mor de la quantitat de gent que hi ha anat en fer-se més conegut; o Sa Dragonera, a la lluita per la defensa de la qual realment no s'han aportat arguments científics de pes, quan verdaderament n'hi ha, per exemple que a l'hora de voler conservar el màxim nombre d'espècies d'un territori és més eficaç, segons està demostrat, protegir algunes àrees separades que no una sola de més extensió. Sa Dragonera és un lloc ideal amb la Serra de Tramuntana per a això, i, encara que ens allarguem, el Llibre Blanc de la Gestió de la Natura als Països Catalans, text adoptat com a Document de treball per l'Àmbit d'Ordenació del Territori del Congrés de Cultura Catalana i avalat per nombrosos catedràtics d'universitat, investigadors, etc., és considerada zona meravellosa d'especials mesures de protecció.

Antoni I. Alomar

L'ull de vellut

TELES MALLORQUINES I ROBA DE LLENGOS

a
CAN OLIVER

Carrer Victòria I
Tel. 631288 Soller

El Mediterrani entre la "neutralitat" i l'OTAN

Dies abans de la Conferència de Països No Aliats i abans també del retorn a la vida parlamentària, torna amb tota la seva força el tema mai oblidat i sempre latent, de la possible entrada d'Espanya a l'OTAN.

L'estiu ha alterat el taulell d'escacs que és el mapa de les influències i relacions internacionals. Que ens afecten directament: el cop d'estat a Guinea Equatorial, clarament proespanyol o prooccidental (deixem al marge el tema de la possible responsabilitat del govern espanyol), i la retirada de Mauritània del sector sud del Sàhara que ha representat l'ocupació "manu militari" per part del Marroc, la recrudescència de la lluita per part del Polisari, el trencament del pacte militar Marroc-Mauritània i la tensió i moviments de tropes a la frontera algeriana-marroquina.

La qüestió guineana, en una primera valoració, dona entrada a l'Estat espanyol com a potència de tipus mitjà que pot intervenir a una zona geogràfica on fórem, en altres temps, influents. Un intent més, al cap i a la fi, d'imitar a França i a la seva política d'ultramar. En una segona valoració, el govern Suárez podrà presumir d'haver col·laborat en el derrocament d'una dictadura a la manera d'Amin, com era la de Macías.

Davant el tema de l'OTAN, objecte d'aquest article, pot ser interessant l'actuació a Guinea degut a la llibertat de moviments i operativitat que dona a Espanya no estar integrada al Pacte Atlàntic. Aquest argument pot ser esgrimit amb eficàcia davant la cadena de comandament militar que és decidida partidària de la integració d'Espanya a l'OTAN.

Quant a l'Àfrica sahariana considero que pot ser més que important en el futur

de les relacions internacionals espanyoles, tant a nivells d'Estat a Estat, com d'Estat amb organitzacions militars i econòmiques. M'explicaré:

1.— Si el Marroc juga la seva baza sobre el Sàhara com fins ara —a tot o res— poden succeir dues coses:

1a.— Que Hassan —que actua acossat per a salvar el seu tron davant una oposició encoratjada— es converteixi en l'amo de la zona i venci militarment al Polisari.

2.— Que Hassan hagi anat massa lluny, que ocupi les ciutats del Sàhara però no el seu territori, i sigui atabuiat pel Polisari i no pugui resistir aquesta guerra de desgast i s'accentuin les lluites internes del Marroc.

Si es compleix la circumstància exposada al primer cas, voldria dir que els EE.UU. donen suport al Marroc econòmicament i militarment (sobretot el Marroc necessita avions de combat i helicòpters sense els quals no pot dominar la guerra del desert amb tan elevat nombre de quilòmetres de frontera amb Algèria).

Si s'estrevé el segon cas és que el Marroc no representa tant com pareix per als EE.UU. —malgrat la seva situació estratègica i els seus fassats.

Considerant que Algèria és un enclavament de suport logístic a la URSS, com ho seria el Sàhara a mans del Polisari, EE.UU. necessita el Marroc a tot preu. I si no pogués conservar-lo sota la seva influència —per neciesa o ambició del seu rei— necessitaria una alternativa. Aquesta seria Espanya, pe-

Serem capços de vèncer aquest imperialisme?

rò sobretot Canàries, les quals enfront de les costes saharianes, amb un gran enclavament aereonaval integrat en el sistema estratègic de l'OTAN, servirien de substitut a la pèrdua de la influència sobre el Marroc.

Com veurem en aquesta anàlisi, ara la història d'aquest país que passa d'una dictadura prooccidental a una democràcia parlamentària dirigida i controlada pels interessos militars i econòmics occidentals, el fet que Espanya entri o no a l'OTAN ja no passa per la seva influència a contrapès a l'Àfrica mediterrània sinó per la seva situació cara a l'Atlàntic Sur, motivat per

la situació estratègica de les Canàries. I això és així de principalment a que Espanya no té sobre el Mediterrani la influència i importància que podria tenir una Turquia que domina el Bòsfor i els Dardanels i té frontera amb la URSS.

Ara, no serà de més passar revista a qui som els que estem en aquest Mediterrani, on Mallorca hi ocupa el costat més occidental, i veurem que hi ha desset Estats sobirans que són riberencs, absolutament dispersos entre si, uns són Europa i altres geogràficament situats al nord d'Àfrica o a Àsia Menor. De tots ells només pertanyen a l'OTAN: Itàlia i Turquia, i en menor grau

França i Grècia (aquests en una posició molt especial ja que estan dins de l'organització formalment però de fet no participen a les maniobres conjuntes i només mantenen en comú amb el Pacte el sistema aeroespacial d'alerta conjunt). Per altra part, són clarament prosovietics Algèria, Síria i Líbia. Occident manté influència limitada sobre el Marroc, Egipte, Xipre, Espanya i Tunísia. (Aquests països fora Israel i Espanya són inestables i estan sempre sota la possibilitat d'un canvi). Són clarament neutrals ara Albània, Iugoslàvia i Malta. Del Líban val més no classificar-lo perquè en la seva guerra civil hi intervenen: cristians libanesos, libanesos musulmans, palestins, israelites, sirians i cases blaus de la ONU.

Des dels desset països mediterranis participaran a la Conferència de Països No Aliats que dins d'uns dies començarà a L'Havana, els següents: Algèria, Síria, Líbia, Tunísia, El Marroc, Egipte, Xipre, Líban, Iugoslàvia i Malta, estant per primera vegada com a observador Espanya.

Uns dels temes que serà més debatut a L'Havana, doncs figura en el seu ordre del dia, és el del Sàhara, ja que el Polisari és un dels Fronts d'Alliberament reconeguts per la Conferència, a més a més d'haver estat reconegut diplomàticament per vint-i-cinc països.

Resumint, és molt difícil que els països mediterranis esmentats prenguin acords, es reunixin o simplement puguin ser considerats en bloc pel pensament d'una organització militar com l'OTAN. Som en presència d'Estats que han adoptat re-

gims tan dispersos com monarquies absolutes hereditàries, cas del Marroc, com repúbliques islàmiques com la de Gadaffi, sistemes presidencialistes com Grècia o democràcies populars socialistes com Algèria i Síria.

Per altra part, aquests desset Estats riberencs sumen més de 300 milions d'habitants i qualsevol d'aquests països té cosa tan important com és el petroli i altres la seva situació estratègica. En el si d'aquests països es desenvolupa, a un lloc la guerra del Líban, en altre és present l'imperialisme expansionista israelita, més enllà es manté la resistència palestina, Xipre dividida per la ONU en dos sectors: el turc i el grec i més cap a nosaltres l'antagonisme algerià-marroquí.

Si l'Estat espanyol, enmig del caos exposat, entra a l'OTAN desequilibraria el mapa internacional i seria segurament Iugoslàvia el peó reclamat per la URSS o bé, i després dels darrers esdeveniments, podria ser el Marroc. Perquè si important és el Marroc estratègicament més ho era l'Iran del Xa i el perdé Occident.

La meua teoria és aquesta: Espanya, via Canàries, és decisiva per als EE.UU. i l'OTAN si el Marroc es perd per al Occident. Si el Marroc s'estabilitza a costa del Polisari i les tesis algerianes, en aquests cas Espanya podrà jugar als pactes bilaterals i pertànyer al club dels països-petites potències amb certa llibertat de moviments. Però no ens creiem sortats, sempre serem una peça de reserva al taulell.

Oscar Cano

Quin temps el poble del Marroc haurà d'aguantar la farsa d'aquest dictador?